DIN JURNALUL INTIM AL UNEI FETE TIMIDE

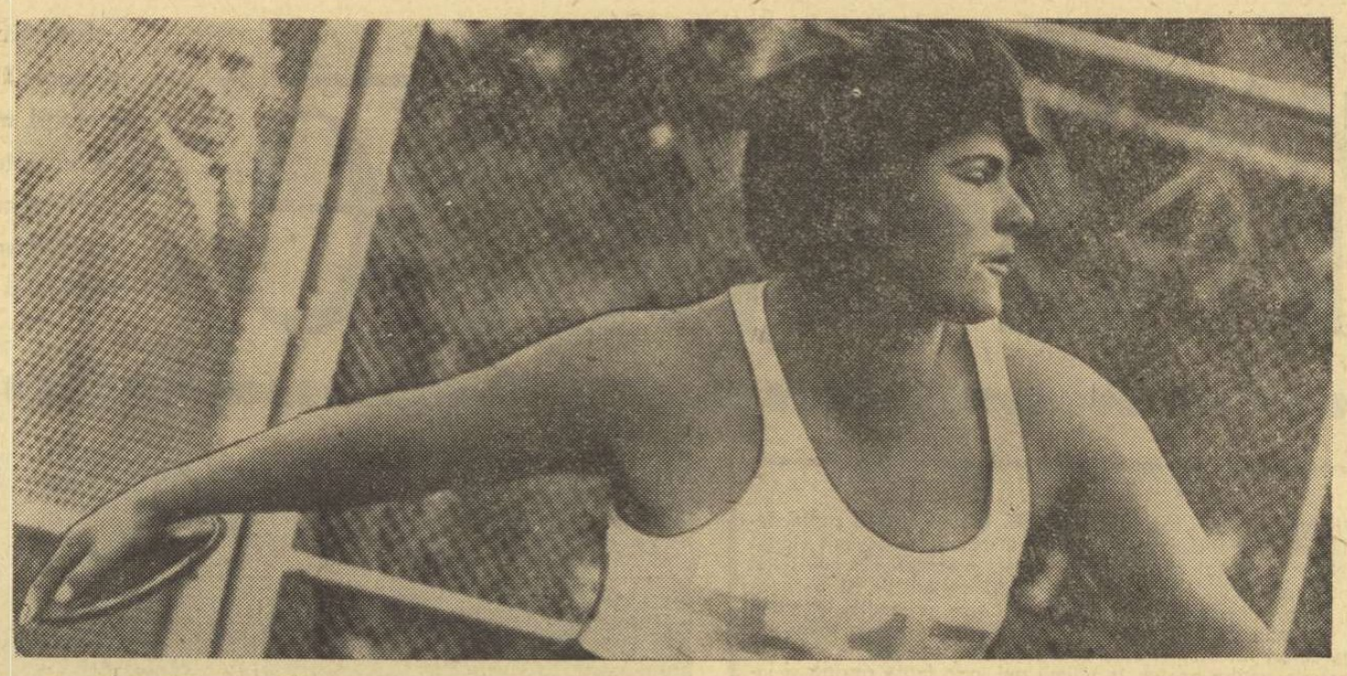

NEȘANSA SAU INSUCCES ?

Izgoniți de capriciile unei ploi de primăvară ne refugiasem într-un birou rece și strîmt unde încercam să restabilim un dialog început afară, pe mantia verde a stadionului. Olimpia devenise preocupată, agitată, trebuiau depuse eforturi pentru a întreține discuția. De-abia mai tîrziu aveam să înțelegem că atmosfera „cu ploaie și ziariști" — cum spunea ea — îi reactualizase după-amiaza aceea de octombrie cînd sorții îi indicaseră, pe lista de concurs, numărul 13, iar de la aruncătoarea cu nr. 7 se dezlănțuise o ploaie densă, *„vitregie a naturii care făcuse ca cercul să-și piardă stabilitatea, iar discul să scape din mînă ca un pește"*.

Din respect, ne-am încredințat și noi amintirilor Olimpiei și, derulîndu-le, aveam să înțelegem că „Mexicul" nu reprezintă pentru colocutoarea noastră o pagină încheiată, iar dacă ploaia a putut constitui un alibi al atletei față de opinia publică, față de ea însăși nu reprezintă o justificare ; *OLIMPIA CATARAMĂ* nu vorbește de NEȘANSĂ ci de INSUCCES. Iar eforturile pe care le face acum nu au drept scop o reabilitare în lumea atletică ci — în primul rînd — o împăcare cu sine. Și germenii pactizării au apărut. Chiar în după amiaza aceea fusesem martorii unei aruncări de peste 55 de metri. Privisem satisfăcuți, nu fără o undă de uimire, cum banda ruletei se destindea și înghițea distanțele. Vrînd parcă să ne întărească certitudinile, antrenorul Olimpici, profesorul Emil Drăgan, preciza : *„Nu este un accident. De o lună, de cînd lucrăm afară, toate aruncările Olimpiei au fost peste 53 de metri. Săptămîna trecută (n.r. 12.IV), în primul concurs local de verificare, a reușit 54,60 m. Pînă astăzi (n.r. 19.IV.) a mai adăugat 60 de centimetri. Sperăm ca la 3 mai, la „divizie", să oferim o surpriză. Tocmai de aceea n-am fi vrut să fie cunoscute cifrele. Mai ales că...*

OLIMPIA ESTE TOTUȘI O FATA TIMIDĂ...

... pe care publicitatea o inhibă, pentru care fiecare nou concurs este mereu primul și, după o lege arhiverificată, primul examen îi provoacă totdeauna vertigii. Deși are experiența a 12 ani de concurs (timp în care a fost campioană națională și balcanică) nu a căpătat „tupeul", siguranța și acea nonșalanță a sportivilor consacrați. Deși a depășit din '58 granița celor 45 de metri, fiecare nouă aruncare generează pentru ea temeri, constituie o piatră de încercare".

Să reprezinte, oare, cazul de față mentalitatea marelui sportiv care nu ignoră sau diminuează importanța nici unui concurs, indiferent de dimensiunile sale ? Să citim aici modestia ei de a nu se recunoaște niciodată pe deplin confirmată și preocuparea de a merge mereu în întîmpinarea „împlinirii"? Sau...

COMPLEXUL LIA ?

În toamna anului 1957, cînd Olimpia nu avea decît 16 ani și de-abia făcuse cunoștință cu discul, regina probei, marea Lia Manoliu, de mai tîrziu, avea de acum experiența a două olimpiade. Între începătoare și maestră distanța era incomensurabilă și nici cele mai optimiste prezumții n-ar fi indicat atunci că numai doi ani mai tîrziu, la Jocurile Balcanice de la București, ierarhia discului avea să înregistreze, pe primele două locuri, pe cele două românce : Lia Manoliu cu 49,31 m și pe Olimpia Cataramă cu 45,32.

S-au scurs 11 ani și, caz rar în istoria sportului, preopinentele probei au rămas aceleași, schimbul ținînd numai de evoluția rezultatelor, de mutația locurilor. Pentru că, nu o dată, locul întîi a fost revendicat de „mezină" cu nume predestinat parcă pentru sportul de performanță. Și totuși, nu o dată s-a spus că Olimpia Cataramă nu este decît umbra Liei Manoliu. Idee care a vehiculat, nu fără o undă de malițiozitate, în ciuda faptului că deseori (1961, 1965, 1967 — campioană națională ; 1961 și 1967 — campioană balcanică) Cataramă și-a învins rivala.

Iată însă că Olimpia nu-i de acord cu cuvîntul — RIVALĂ — și ține să ne specifice : *„Niciodată nu m-am considerat rivala Liei. Și nici n-am trăit complexul ei. Totdeauna am considerat-o o mare valoare, pe care trebuie s-o stimezi, și simplul fapt de a te afla alături de ea te face să te simți tu însăți mai mare. Nu considerați un exces de modestie sau o disimulare mărturia că totdeauna mi-am dorit să merg bine tocmai ca să onorez acest context. M-am născut sub zodia ei și nu am avut vanitatea de a-i răpi steaua. Iar succesele mele n-au fost victorii asupra Liei ci doar izbînzi ale discului"*.

„ATENȚIE, FORMA SPORTIVĂ !"

Am însoțit-o pe Olimpia la un antrenament de forță unde a ridicat circa 12 000 de kilograme, iar jocul acesta cu tonele ne-a făcut să ne gîndim la spaima pe care ar încerca-o, în fața unui atare regim de lucru, o spectatoare neavizată.

După ce și-a ordonat singură „obiectele torturii" (halterele), atleta s-a apropiat de noi, îmbujorată, dar nu marcată de efort.

Pentru a doua oară, antrenorul Drăgan a simțit nevoia unei precizări. De data aceasta nu ne-a mai oferit-o verbal ci sub forma unui document. Îl transcriem, făcînd specificația că poartă parafa Centrului de medicină sportivă București și data de 10.IV : *Starea de sănătate și dezvoltare fizică nu ridică nici un fel de probleme ; capacitatea de efort este foarte bună, mai bună decît la examenul dinaintea „Mexicului"*, fapt ce arată că vă apropiați de forma sportivă. Deci — ATENȚIE !

Concursurile locale au și confirmat intrarea în formă. Ce va spune „Divizia" ? Numai de n-ar citi Olimpia reportajul. Ni s-a spus doar că publicitatea o inhibă !

CUMVA, STADIONUL „OLIMPIA" ?

La 28 mai, prima bază sportivă rezervată exclusiv atletismului și construită la Cîmpulung, își va arbora steagurile și-i va primi pe cei dintîi oaspeți. Va fi o zi festivă, onorată cu prezența celor mai apreciați sportivi ai țării. Printre ei se va număra, bineînțeles, și performera locurilor, maestra sportului Olimpia Cataramă. Nu este ea, oare unul dintre factorii care au convins „cu probe" că cel mai indicat loc pentru un astfel de templu al atletismului este Cîmpulungul ? Fără ea, fără Maria Diți, fără generația de juniori talentați ai profesorului Gabriel Bădescu argumentele ar fi fost, desigur mult mai șubrede.

Cineva, preocupat cu inaugurarea, propune ca stadionul olimpic să se cheme chiar ... Olimpia. Nu știm dacă a gîndit la similitudinea de nume cu atleta din Muscel sau la o pură adopțiune de la Jocurile Olimpice.

Indiferent însă de unde ar proveni numirea, ea ar avea, pentru oricine, dublă trimitere : către Olimpia, performera care de atîția ani a reprezentat cu probitate Cîmpulungul, și către „olimpice".

Ar constitui, implicit, un stimul și o permanentă invitație spre măiestria sportivă pe care o presupune marea confruntare ce se cheamă OLIMPIADA.

Nușa MUȘCELEANU

ARUNCAREA DISCULUI

E dansul cu pămîntul, de-a lăstunii ;
E dansul în inel, e dansul lunii.

Medalia astrală pendulează
În mîna tandră, vajnică și trează.

Se-nșurubează trupul în spirală,
Se-nnoadă mușchii torsului rotund
Și-n arcuri grele brațele ascund
Impuls de aripi, forța virtuală...

Supremă adunare-n răsucire
Și hotărîrea ! Firele se rup
Cu despărțirea inimii de trup.

Vasile DIACONESCU (Brașov)

100 DE METRI

O sută de pași,
O sută de metri.
De-aici pînă colo :
O piatră bine aruncată ;
Ai zice : o nimica toată.
O fugă cît zburătuirea pietrii ;
O sută de pași... o sută de metri.

Și pentru asta, omul se dedublează,
Toți mușchii i se încordează :
Deltoidul, pectoralul,
Bicepsul, tricepsul, solearul,
Ca într-o cumpănă supremă
Și parcă alergînd spre țel
Se detașează el de el.
Iar sîngele-i aleargă prin făptură,
Mai repede ca pașii lui pe zgură.

N-ai timp să vezi de unde pînă unde...
E un torent zorit ;
Cînd ținta se măsoară în secunde,
Ea parcă s-a mutat la infinit.

Un pocnet de pistol !
O smulgere din propria ființă
Și-apoi senzația căderilor în gol...

O epopee, ce s-a întîmplat
Într-un răstimp ce-l crezi cu neputință,
Care-a-nceput și s-a și terminat...
Atît cît ține aruncarea pietrii.

O sută de pași... o sută de metri.

Victor HILMU

Odihna rugbystului pe iarbă

Mingea mă așteaptă.
Iarba mă așteaptă.
Buturile mă așteaptă.
Aerul e profund și vibrează
ca o frunte cu gînduri.

Dan LALU (Ploiești)

OLIMPIADA, UN MARE „RĂZBOI AL NERVILOR"

- Mari favoriți învinși nu de adversari, ci de propriii lor nervi
- Keino, un sportiv dotat cu o mare stăpînire de sine

Jocurile Olimpice de la Ciudad de Mexico au prilejuit destul de multe surprize. În multe cazuri, favoriții au plecat acasă fără medalii fiindcă i-au trădat propriii lor nervi. Toți concurenții care nu au putut sau nu au știut să-și stăpînească nervii, au pierdut. În schimb, cei care au știut să-și învingă nervii în momentele decisive, i-au învins și pe adversarii lor direcți.

O înotătoare care nici nu începuse bine întrecerea nu mai putea să respire în bazin. Susținea că se sufocă. Medicii s-au străduit să o convingă că nu are nici un motiv. Ce-i drept, sportiva nu s-a sufocat, dar nici n-a reușit să cîștige. Și totuși venise la J.O. ca mare favorită în proba de 100 m bras avînd la activ excelenta performanță de 1:14,2. Cine a învins-o ? O necunoscută, înotătoarea iugoslavă Biedov. Campioana mondială Catie Ball, căci despre ea este vorba, a rămas fără medalia de aur pentru că nu a știut să-și stăpînească nervii, fapt confirmat chiar de medicii echipei S.U.A. Nervii ei au cedat febrei olimpice.

Recordmana mondială la 800 m plat, sportiva iugoslavă Vera Nicolici, a abandonat în semifinale, după 300 de metri. Motivul ? Era perfect sănătoasă, excepțional de bine pregătită fizic (la antrenamente alerga chiar sub două minute) dar, ca și în alte ocazii, nervii ei nu au rezistat. Înainte de cursă a mărturisit că nu va putea alerga, că îi este foarte frică să se prezinte la start. Totuși a fost convinsă să concureze. Era, însă, foarte nervoasă. Și-a scos brusc vergheta din deget și a aruncat-o pe pistă. A luat un start bun dar, după 300 de metri, a părăsit cursa. După două-trei minute a redevenit perfect lucidă. Apucîndu-și capul în mîini a început să plîngă, întrebîndu-se ce-a făcut. Nervii ei n-au fost în stare să suporte tensiunea unei curse mari.

În finala probei de 200 m bras, înotătoarea sovietică Galina Prozumenșcikova era pe punctul de a se îneca. Abia a terminat cursa, sleită, fără un pic de vlagă. Au intervenit oficialii care au scos-o pe brațe din bazin. Specialiștii s-au întrebat : cum este cu putință ca Prozumenșcikova, una dintre cele mai bune înotătoare din lume, campioană la Tokio, să-și epuizeze într-atît puterile fără să fi realizat măcar timpul său cel mai bun ? Nu ! Nu a fost vorba de rezistență. Ea a fost excepțional pregătită din punct de vedere fizic. Dar nervii i-au cedat în momentul în care și-a dat seama, spre sfîrșitul cursei, că nu este nici prima, nici a doua.

Alergătoarea olandeză Kaizer, concurentă în proba de 800 m, a fost și ea o victimă a propriilor nervi, deși olandezii așteptau de la ea un rezultat mare. Venind în Mexic fără antrenorul ei, fără cineva care să-i poată da un sfat la timpul oportun, alergătoarea olandeză a abandonat cursa chiar de la start. O teamă nefirească o paralizase complet. *„Am încercat totul ca să o încurajăm. Dar nu a folosit la nimic. Nervii ei nu mai ascultau comenzile raționale"* — au spus specialiștii olandezi.

Înotătorul american Rerych, unul dintre favoriții probei de 200 m liber, cel mai bun component al ștafetei de 4x200 m, nu s-a prezentat la finala întrecerii individuale. Înainte de finală a fost cuprins de o durere de stomac insuportabilă. Nici măcar injecția cu calmante nu i-a ajutat. Diagnosticul medicilor : nervii sînt de vină !

Nu au lipsit nici cazurile cînd concurenții au știut să se stăpînească, să-și controleze și să-și învingă starea de excesivă nervozitate. Excelentul alergător african Kypchoge Keino s-a împiedicat și a căzut în cursa de 10 000 m, pentru ca la 1500 m să termine triumfător. *„M-am învins pe mine însumi continuînd să alerg după ce am căzut în cursa de 10 000 m"*, a declarat zîmbitor după ce a cîștigat cursa de 1 500 m.

După cum se știe, în cursa de 10 000 m, Keino a căzut ca lovit de trăznet. I s-au dăt imediat primele ajutoare chiar pe marginea pistei. Deși știa că părăsind pista este descalificat, Keino a reluat alergarea în clipa în care și-a revenit *„A trebuit să continui cursa, altfel aș fi fost pierdut psihologic"* — spunea el mai tîrziu. Datorită faptului că a fost mai dîrz decît alții, că a știut să-și învingă nervii, el a rezistat extraordinarului efort. După eșecul total din cursa de 10 000 m, el și-a impus voința reușind să cucerească apoi două medalii : una de aur și una de argint.

A plecat fericit acasă, lăsînd celor ce l-au văzut un exemplu elocvent de tenacitate, de stăpînire de sine.

Gh. GLISICI

DE O MIE DE ORI PE BANCĂ: GHEORGHE CONSTANTINESCU

De trei decenii și jumătate un om minat de o pasiune puțin comună a făcut legămînt cu voleiul. Treizeci și cinci de ani dedicați sportului cu mingea peste plasă fie ca jucător, fie ca antrenor, treizeci și cinci de ani de emoții, mări satisfacții și uneori amare decepții care i-au nins deopotrivă părul.

Este vorba de actualul antrenor al echipei feminine Dinamo, **Gheorghe Constantinescu.** Sfîrșitul sezonului îi prilejuiește cunoscutului tehnician sărbătorirea mai multor evenimente : o jumătate de secol de viață, 35 de ani de neîntreruptă activitate în volei, două decenii de permanență la conducerea echipelor Dinamo. În ultima etapă a campionatului a condus pentru a mia oară „team"-ul dinamovist !

„Avalanșa" acestor evenimente în interval de o singură lună ne-a determinat să aruncăm o privire retrospectivă asupra acestei vieți petrecute în jurul fileului. O carte de vizită bogat ilustrată, reflectînd o pasiune poate inegalabilă, o statornicie și o credință neștirbite față de sportul îndrăgit.

Valorosul antrenor și-a făcut intrarea în volei în 1934 ca jucător la liceul D. Cantemir, apoi la Avîntul sportiv, fiind — mai tîrziu — component al echipei naționale care a cîștigat prima Balcaniadă din 1946 și, în sfîrșit, jucător la Dinamo (1949—1951). Antrenoratul l-a început încă din 1941 ca voluntar la echipa sa, Avîntul sportiv, l-a continuat ca salariat la Petrolul și, în ultimii 20 de ani, la Dinamo.

Timp de 14 ani a fost antrenorul echipelor naționale de băieți și fete, care au ocupat locuri fruntașe în marile competiții internaționale. Nu putem uita că sub bagheta sa de mare maestru voleiul feminin și-a înscris în palmares cel mai valoros rezultat obținut vreodată : locul II la C.M. de la Paris 1956. Cu echipa de fete a clubului Dinamo a obținut performanțe cu care nu se poate mîndri alt antrenor : 811 partide cîștigate în întreceri interne și internaționale, oficiale sau amicale, din cele 1000 jucate, de nouă ori titlul național adus în vitrina clubului din Ștefan cel Mare, de cinci ori semifinalist în „C.C.E.", cîștigător al Dinamoviadei jubiliare cu echipa de fete, 35 de jucătoare și jucători dați loturilor naționale. Dacă mai adăugăm și faptul că lui i se datorește apariția unor talente ale voleiului nostru : **Derzei, Miculescu, Helga Bogdan, Marilena Ștefănescu** etc. că a avut poate cea mai rodnică activitate de inițiere a tinerilor antrenori, care recunosc în el un neîntrecut pedagog și sfătuitor, că a avut o contribuție însemnată prin presă, televiziune, referate de specialitate, kinograme și comunicări la îmbogățirea teoriei voleiului, devine explicabil pentru ce îi dedicăm astăzi aceste rînduri...

Antrenorul Gh. Constantinescu, în mijlocul actualelor sale eleve, de mai multe ori campioane ale țării

Paul VIALAR:

SPIRITUL SPORTULUI

(III)

A trecut timpul cînd sportivul era considerat ca un fenomen. Nu mai există decît fenomene naturale. Și este un adevăr care ar trebui afișat pretutindeni : omul are nevoie să-și clădească o lume solidă și pe măsura oamenilor, și **cel care își cultivă corpul va fi totdeauna și un bun muncitor** ; pentru că **cel ce-și asumă responsabilitatea trupului său este gata să-și asume toate celelalte responsabilități.**

Da, există un limbaj universal, înțeles de toți, pe care îl pot înțelege toate popoarele : este acela al mișcărilor de pe stadioane.

Datorăm Greciei antice, în epoca sa de aur, de a fi asociat educația fizică cu cultura sportivă. Roma, se știe, a canalizat acest acord spre un profesionalism brutal, adeseori numai militar. Astfel se explică apogeul și declinul tuturor popoarelor. Sportul, datorită Greciei devenise bucurie, sănătate, plăcere, frumusețe, relații sociale, antrenament civic, cununie între frumos și adevăr. Roma a fost meșteșugarul războiului, al opresiunii și, adeseori, al răului... Însă atunci nu se mai punea problema sportului, ci doar a unui antrenament fizic fără morală și fără alt spirit decît acela al dominării prin forță. Cît de departe erau atunci de spiritul spartan !

A face sport înseamnă a învinge fără a ucide. Stadionul poate și trebuie să înlocuiască pentru totdeauna cîmpul de bătaie.

. . . . . .

Iată Jocurile. Privesc înaintea mea tinerețea lumii. Și ceea ce mă minunează și îmi stringe inima de bucurie este că știu că această tinerețe e durabilă.

Acum, **oamenii se întîlnesc datorită Jocurilor Olimpice, nu pe cîmpurile de bătălie, nu pentru a muri, ci pentru a trăi din plin.**

Veniți cu mine ! Toți acești bărbați, aceste femei, să-i privim cum aleargă, ca și cum am fi noi înșine. Să-i privim cum se întrec, cum echipele lor se înfruntă și să ne gîndim că **cel mai bun balon de oxigen este încă balonul de fotbal.**

Iată atleții, alergătorii. Ce înseamnă a alerga ? Înseamnă a ști să mergi mai repede decît tine însuți ! Ce înseamnă a sări ? Înseamnă a putea să te arunci dincolo de tine însuți ! Fiecare călcătură te readuce pe pămînt ; totuși, l-ai părăsit pentru o clipă.

Să privim zgura de pe pistă. Ea este rănită de cuiele pantofilor de alergare. Însă aceste răni dispar sub mîngîierea unei mături de mesteacăn și nu mai rămîne cicatrice.

Să alergăm, să alergăm cu acei care aleargă pentru noi. Să ne amintim de cursele pe care le-am alergat și noi. Mușchii fac parte din creier pentru că își amintesc. Ultimii metri ! Acest fir, înaintea mea, mi-e de ajuns să-mi dea curaj. Mă sprijin de el ! L-am trecut ! Cade ca un zid și atunci parcă ceva se prăbușește, ceva care se sfîrșește și care poate sînt eu însumi. Însă ceva de asemenea renaște și acesta sînt eu cu siguranță.

Și mă gîndesc la acel care cîștigă doar „cu un piept" ; aceasta nu pentru că al său este din naștere mai larg, ci deoarece are inima mai bună.

Întrecerile urmează una după alta. Cît de corect este aici cuvîntul întrecere !

Sprint : ceea ce-i mai bun din tine însuți pe o sută sau două sute de metri.

Fond : ceea ce-i mai bun din tine însuți pe cinci sau zece kilometri.

Maraton : ceea ce-i mai bun din tine însuți pe patruzeci și doi de kilometri.

SPORT : ceea ce-i mai bun din tine însuți pe toată existența.

Însă pista este circulară : niciodată nu se sfîrșește. Iată pentru ce este nevoie să fie marcate distanțele, să se stabilească o limită, să se dozeze efortul în funcție de aceasta. De la start, începe sportul. **Sportul este dozare înainte de orice.** Și pe trambulină, și pe pista de alergat, și pe cea de sărit nu mai există sistem metric, iarzi sau alte unități de măsură ; căci — în definitiv — numai inima și corpul măsoară distanțele, aceste distanțe, care pe stadion sînt aceleași pentru toți.

Am fost săritor în înălțime, într-o epocă în care se ignora tehnica săriturilor și performanțele care se realizau atunci ar provoca astăzi surîsuri. La șaisprezece ani săream pînă la înălțimea gurii mele — aveam de pe atunci un metru și optzeci și cinci. De pe vremea aceea am încercat mereu — crezînd c-o să reușesc — să sar mai mult decît înălțimea mea. N-am izbutit niciodată, însă nu regret de loc : am încercat.

Ah ! cît de bine mi-am înțeles posibilitățile înaintea stachetei ! Atunci, aveam un rival. Șapte centimetri ne separau, pe care n-am reușit să-i cîștig niciodată, orice am făcut. Ei bine, această diferență a izbutit să ne unească mai mult decît egalitatea. Datorită ei nimic nu ne-a despărțit și nu ne va despărți niciodată.

Am jucat mult timp tenis de cîmp și odinioară — cînd găseam un teren de tenis la Londra, Berlin, Helsinki, Abidjan sau la Vancouver — aveam de fiecare dată impresia — minunată extrateritorialitate — că mă aflu la mine acasă.

Acesta-i sportul. Acesta-i înainte de orice. Firește, dintre cei care-l practică, răsar uneori campioni. Cunosc însă campioni care nu sînt sportivi. Cunosc — din fericire — mult mai mulți sportivi care nu sînt campioni. Să nu căutăm să facem cu tot dinadinsul campioni ; aceasta nu-i un scop ; să facem oameni și, printre ei, o să avem norocul să găsim și campioni.

Privesc pe unul dintre aceștia alergînd pentru a încerca să realizeze mai mult, să-și depășească limitele. Îl văd învingîndu-se de două ori pe el însuși, atunci cînd îmbunătățește recordul. Îl văd luptînd și învingînd, ajungînd singur la țința lui, într-o necesară, splendidă izolare.

Da, să-l privim pe el, și pe cei ca el. Cît de multe femei au fost iubite pentru că s-au citit cărți de iubire ! Cîți oameni au devenit eroi fiindcă au devorat pe Don Quijote ! Cum să asiști la spectacolul unui om care vrea și se face mai bun și mai tare decît el însuși fără a avea dorința de a-i semăna ? Iată pentru ce sportul poate fi un spectacol. Căci cum să te identifici cu un atlet pe stadion **fără a fi puțin tu însuți atlet ? O să vedem în apropierea Parisului un stadion de o sută de mii de locuri. Se pune problema : o sută de mii de spectatori și cîți sportivi ? Răspund : mult mai mulți la ieșire decît la intrare...**

...Poate oare, în realitate, să existe o viață spirituală mai frumoasă decît cea determinată de asemenea calități morale cum sînt sensul efortului, acela al responsabilității, acela al disciplinei voios acceptate, al respectului regulii, al multor renunțări, al sincerității, ai fair-play-ului și al spiritului de echipă?

Asta înseamnă spiritul sportului...

ANALIZA STATISTICĂ ÎN FOTBAL
SAU
MANCHESTER UNITED ȘI CEI 11 CIMPANZEI!

În Anglia, doi pasionați ai fotbalului — tehnicianul Charles Reep și statisticianul dr. B. Benjamin — au elaborat o metodă originală cu ajutorul căreia fotbalul poate fi analizat și pe cale... matematică. Cei doi au publicat un amplu articol despre această metodă în ultimul număr al lui **Journal of the Royal Statistical Society**, relatările lor atrăgînd atenția iubitorilor sportului cu balonul rotund.

Începînd din anul 1953, Charles Reep a „înregistrat" 578 partide jucate în cadrul primei ligi, în Cupa Angliei și în cadrul campionatului mondial. El a notat aceste partide sub forma unor succesiuni de pase (treceri de balon). Pasele le-a împărțit în mai multe categorii : pase—0 (cele interceptate de adversar), pase—1 (cele adresate partenerului care pierde însă balonul), pase—2 și așa mai departe pînă la pase—7, adică o serie de pase în care mingea este schimbată de jucătorii aceleiași echipe de șapte ori.

Ce au arătat cele 578 partide studiate ? Că cel mai mare număr de pase este acela de tipul zero = 39,4 la sută. Urmează pasele — 1 cu un procentaj de 27,5. Pasele de tip patru și mai mult au ocupat, din păcate, doar 0,9 din totalul celor înregistrate în partidele cercetate. Așadar, mai mult de jumătate din pase au fost pierdute fie imediat după primirea mingii, fie după primul schimb între parteneri.

Pe baza datelor furnizate de Charles Reep, amicul său dr. B. Benjamin a ajuns la concluzia că ele pot fi descrise foarte exact printr-o expresie statistică cunoscută sub numele de „negative binominal distribution." Expresia este folosită adeseori în diferite calcule ale probabilităților, bunăoară șansele pe care le are un lucrător dintr-o fabrică de a suferi un accident pe an. Pe baza unor analize matematice, dr Benjamin a tras concluzia că rolul factorului **întîmplare** în desfășurarea unui meci este extrem de mare, putînd fi mai important chiar și decît calitatea pregătirii jucătorilor. Evident, datele se referă numai la echipele de forța celor studiate. Autorii subliniază faptul că în ciuda rolului foarte important, după părerea lor, al întîmplării, buna pregătire a unei echipe poate totuși acționa cu mijloace tactice corespunzătoare pentru a folosi în avantajul său elementul întîmplător.

Bineînțeles că cele publicate în revista statistică engleză au suscitat imediat vii comentarii în lumea fotbalului. Unii au considerat interesante și semnificative cifrele privind proporția paselor. Alții, nemulțumiți de evoluția fotbalului britanic și de rezultatele obținute în ultimul timp în întîlnirile internaționale, și-au exprimat îndoiala că sublinierea factorului întîmplării într-un meci ar putea ajuta la o mai bună pregătire... În sfîrșit, un comentator sportiv — este vorba de John Hennessy de la ziarul **Times** — a publicat un comentariu foarte spiritual în care sugerează că Manchester United a făcut o mare greșeală anul trecut, cînd a cîștigat C.C.E., că a folosit echipa sa de vedete. Dat fiind că întîmplarea a fost oricum de partea sa, clubul ar fi putut face o economie enormă trimițînd pe stadion 11... cimpanzei !

U. VĂLUREANU